

Kroongetuige

Van Patricia Cornwell zijn eerder bij LS verschenen:

DE KAY SCARPETTA-THRILLERS

- 1 *Fataal weekend*
- 2 *Corpus delicti*
- 3 *Al wat overblijft*
- 4 *Rigor mortis*
- 5 *Modus operandi*
- 6 *Het Kaïnsteeken*
- 7 *Doodsoorzaak*
- 8 *Onnatuurlijke dood*
- 9 *De brandhaard*
- 10 *Zwarte hoek*
- 11 *Het eindstation*
  - 12 *Aasvlieg*
  - 13 *Sporen*
  - 14 *Roofdier*
  - 15 *Dodenrol*
  - 16 *Scarpetta*
- 17 *De Scarpetta factor*
- 18 *Mortuarium*
- 19 *Rood waas*
  - 20 *Link*
  - 21 *Zuurstof*
  - 22 *Scherp*
- 23 *Gewetenloos*
  - 24 *Chaos*
  - 25 *Autopsie*

DE WINSTON GARANO-THRILLERS

- Het risico*
- Het front*

NON-FICTIE

Portret van een moordenaar

OVERIGE TITELS

- Wespenmest*
- Zuiderkruis*
- Hondeneiland*

Patricia
Cornwell
KROON
GETUIGE

Vertaald door Mariëtte van Gelder

UITGEVERIJ LUITINGH-SIJTHOFF

© 2022 Patricia Cornwell

All rights reserved

© 2023 Nederlandse vertaling

Uitgeverij Luitingh-Sijthoff bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden

Oorspronkelijke titel *Livid*

Vertaling Mariëtte van Gelder

Omslagontwerp DPS Design & Prepress Studio

Omslagbeeld DPS Design & Prepress Studio / Shutterstock

Opmaak binnenwerk Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 210 3584 0

ISBN 978 90 210 3585 7 (e-book)

NUR 332

www.lsamsterdam.nl

www.boekenwereld.com

www.patriciacornwell.com

Uitgeverij Luitingh-Sijthoff vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van dit boek is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de vervaardiging ervan niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Voor Staci

Ontwikkel je zintuigen – leer vooral kijken.
Besef dat alles verband houdt met al het andere.
– Leonardo da Vinci (1452-1519)

Na drie dagen in de Atlantische Oceaan tijdens een hittegolf was April Tupelo niet meer herkenbaar voor haar nabestaanden.

De voormalige schoonheidskoningin was groen gemarmerd en opgezwollen door ontbindingsgassen – een drijflijk in politiejargon. De buitenste laag van haar huid en haar lange blonde haar hadden losgelaten. Haar ogen, oren, lippen en andere kwetsbare lichaamsdelen waren weg, waardoor de beelden die in de volle rechtszaal werden getoond deden denken aan iets uit de film *Jaws*.

Toen haar resten aanspoelden op Wallops Island, nu eenentwintig maanden geleden, werkte ik niet in Virginia. Ik ging er niet kijken en ik was niet degene die de autopsie deed. De forensisch patholoog die het lichaam onderzocht kan zijn kolossale fouten niet meer rechtzetten, want hij is zelf overleden. Tegen de tijd dat ik bij de zaak betrokken raakte, was April Tupelo's verloofde al beschuldigd van moord met voorbedachten rade en verminking van een stoffelijk overschot.

Hij zat in afwachting van zijn proces in voorlopige hechtenis met beperkingen, zonder de mogelijkheid op borgtocht vrij te komen. Het verhaal had internationaal de voorpagina's gehaald. De aanklager had zich erin vastgebeten. Het maakte niet uit wat ik zei.

'Laat ik nogmaals benadrukken hoe spijtig ik het vind dat ik deze pijnlijke beelden moet tonen,' zegt de hoofdofficier van justitie van Alexandria, Bose Flagler, met zijn zangerige Zuidelijke accent, en als dit oorspronkelijk mijn zaak was geweest, hadden we hier nu niet gezeten. 'De aanblik van zulke dingen kan iemands ziel en psyche aantasten, nietwaar, dame?'

‘Ik begrijp niet wat de vraag is,’ antwoord ik.

Hij verandert telkens van houding voor de getuigenbank om me het zicht op de jury te belemmeren. Flagler, een meester in de choreografie, is zich bewust van al zijn bewegingen en zorgt ervoor dat hij in beeld blijft bij de vaste camera’s die het proces opnemen voor live-uitzendingen van Court tv.

‘Hoe moeilijk het ook is, we moeten er onverschrokken naar kijken. Bent u het daarmee eens, dame? Dat we het April Tupelo verschuldigd zijn de volle omvang te zien van wat haar aan het eind van haar te korte leven is aangedaan?’ Flagler stapt vlak voor me langzaam voor- en achteruit. ‘Het is onze morele plicht, nietwaar, dame?’

Dat hij me onophoudelijk ‘dame’ noemt, is verre van beleefd. Hij zet me weg als een onnozele huiskamerdetective die zich laat leiden door haar hormonen en intuïtie. Ik ben een aantal keren met hem in de rechtszaal geweest sinds mijn benoeming tot hoofd van het forensisch pathologisch instituut van Virginia, vorig jaar. Hij deed altijd overdreven beleefd en soms flirterig. Tot deze zaak was ik niet de vijand.

‘Ik begrijp niet wat de vraag is,’ zeg ik weer, en ik zie dat de juryleden hem fascinerend vinden.

Dat vinden ze altijd. De charismatische, slimme vrijgezel van vierendertig doet denken aan Michelangelo’s David of Giuliano de’ Medici, maar dan met kleren aan – dure kleren. Hij steekt een hand in een zak en haalt er de kleine tablet met touchscreen uit waarmee hij de groteske diavertoning rondom ons bestuurt.

‘Ik vind het vervelend om iedereen aan deze expliciete beelden te moeten blootstellen,’ zegt Flagler huichelachtig terwijl ze de schermen in de rechtszaal vullen met hun intense kleuren.

‘U hebt deze foto’s eerder gezien, klopt dat?’ vraagt Flagler aan mij.

‘Deze en heel veel andere.’

‘En waar we nu naar kijken, zijn de ontbindende resten van het slachtoffer, en de woeste houwen in haar rug waarmee de beklagde probeerde aas voor de vissen van haar te maken...’

‘Bezwaar!’

‘Wat nu weer, meneer Gallo?’ vraagt rechter Annie Chilton vanaf haar zwartleren stoel, met aan de ene kant de vlag van de staat

en aan de andere die van de Verenigde Staten, met achter haar het bronzen staatszegel van Virginia.

‘De foto’s zijn opruiend en leiden tot vooroordelen. Hij getuigt, edelachtbare! Alweer!’

‘Afgewezen. Alweer. Anders formuleren, alstublieft, en laten we verdergaan.’

Annie is begin vijftig, met een vriendelijk gezicht en kort donker haar. Ze is lang en slungelig, eerder aantrekkelijk dan mooi. Op basis van haar houding ten opzichte van mij als getuige deze middag zou je nooit denken dat we elkaar al kennen sinds we allebei rechten studeerden aan Georgetown University. Je zou niet denken dat we toen huisgenoten waren of dat zij mijn terugkeer naar Virginia vorig jaar heeft aangemoedigd.

Ze was zelfs de doorslaggevende factor. Zij heeft gouverneur Roxane Dare overgehaald mij aan te stellen. Er was geen vuilteje aan de lucht, tot Annie me vorige maand zonder duidelijke reden begon te ontlopen.

‘Dank u, edelachtbare. Ik zal een nieuwe poging wagen,’ zegt Flagler met zijn innemende bariton terwijl er hier en daar op de tribune boos wordt gemompeld of gesnikt. ‘Wat we hier zien is ernstig letsel, postmortaal toegebracht. Na overlijden dus, klopt dat, dame?’

‘Dat klopt,’ antwoord ik.

‘Zag April Tupelo er zo uit op zaterdagochtend 17 oktober 2020, na drie dagen in zee?’ vraagt hij, begeleid door meer ontzette geluiden rondom ons.

‘Op deze foto’s is het lichaam gefatsoeneerd, zoals u kunt zien,’ antwoord ik. ‘En het ontbindingsproces schrijdt in hoog tempo voort. Ze zal er hier dus niet precies zo uitzien als toen ze net was gevonden...’

‘Dame, bent u het ermee eens dat het meeste van wat voor u dagelijkse kost is, traumatiserend kan zijn voor een normaal mens?’

‘Nogmaals: ik begrijp niet...’

‘Mijn punt is dat u gewend bent aan dit soort nachtmerries. De verschrikkelijke beelden waar we naar kijken sinds u in de getuigenbank hebt plaatsgenomen, maken deel uit van uw routine, u verdient er de kost mee. U krijgt ervoor betaald, toch?’

‘Ik denk niet dat je ooit gewend raakt aan...’

‘De ene dode na de andere. Weer een lijk op de snijtafel. Dag in dag uit, het houdt nooit op, als we eerlijk zijn. Laten we de dingen bij de naam noemen. De dood is verdomde lelijk. Er is niets moois aan. Hoe gaat dat kinderversje? “De wormen kruipen erin, de wormen kruipen eruit...”?’

‘Bezwaar!’ Sal Gallo springt overeind.

“... Ze spelen verstoppertje op je snuit”? Zoiets, dame?’ Flagler blijft me neerzetten als antisociaal en ziekelijk excentriek, en intussen laat hij me amper een woord zeggen. ‘Ik beseft dat u niet betaald krijgt om empathisch te zijn...’

‘Edelachtbare, ik blijf bezwaar maken tegen de manier waarop de aanklager de getuige sarta!’ Gallo in zijn gekreukte blauwe seersucker pak met scheve vlinderstrik is rood aangelopen. ‘De enige reden voor zijn tirades en pesterijen is het beïnvloeden van de jury.’

‘Afgewezen.’

‘Ik wil graag dat mijn aanhoudende bezwaar wordt opgetekend.’

‘Dat wordt het.’

‘Ik verzoek nogmaals om de zaak te seponeren.’ Gallo gaat weer zitten, gegriefd.

‘Verzoek geweigerd.’

Het is zonneklaar wat Bose Flagler aan het doen is. Zijn strategieën zijn van meet af aan geraffineerd en zorgvuldig gepland, met als doel mij zo ongunstig mogelijk te laten overkomen op de jury. Daarom heeft hij mij ook voor het laatst bewaard.

Hij heeft me alleen als getuige opgeroepen om dat ene doel te bereiken: mij in een kwaad daglicht stellen. Vraagtekens zetten bij mijn geloofwaardigheid en integriteit, vooral negatieve indrukken achterlaten bij de jury. Als Flagler geen gereede twijfel kan zaaien aangaande mijn getuigenis, kan hij niet winnen.

‘Edelachtbare?’ zegt hij beleefd, niet van zijn stuk te krijgen. ‘Het lijkt me niet meer dan redelijk dat de jury hoort voor welke diensten de getuige een vergoeding krijgt als hoofd van het forensisch pathologisch instituut van onze mooie staat. U weet wel, wat er in haar functieomschrijving staat dat haar het recht geeft op een royaal salaris met vijf nullen van onze belastingcenten?’

‘Bezwaar! Daar gaan we weer, edelachtbare!’ barst Gallo uit.

‘En ik geloof dat meneer Flagler ook een royale vergoeding krijgt van diezelfde belastingcenten!’

‘Niet al te royaal,’ pareert hij, en er lachen een paar mensen.

‘Meneer Gallo, uw bezwaar is afgewezen.’

Terwijl Flagler doorgaat met de schandalige fratsen waarmee hij karaktermoord op mij pleegt, zwelt het ongedurige geroezemoes aan. Annie blijft het toelaten. Ik ben vaker in haar rechtszaal geweest en verwacht geen voorkeursbehandeling vanwege onze vriendschap, maar ze weigert oogcontact te maken en toont nauwelijks respect voor me. Er is iets niet in de haak, en dat is al weken zo.

‘Mijn punt?’ pakt Flagler de draad weer op. ‘We willen weten wat er van de getuige wordt verwacht in het hoogst ongebruikelijke beroep dat ze heeft gekozen. Een beroep waar maar heel weinig mensen iets van weten, kan ik eraan toevoegen. Of willen weten, trouwens.’

‘Edelachtbare’ Gallo begint schor te worden. ‘De aanklager doet al het mogelijke om dokter Scarpetta’s geloofwaardigheid schade toe te brengen. Dat is de enige reden waarom hij haar als getuige heeft opgeroepen. Hij doet zijn uiterste best om haar in diskrediet te brengen bij de jury, omdat hij geen zaak heeft! Hij weet dat hij een heksenjacht in scène heeft gezet!’

‘Zo is het genoeg,’ beslist Annie. ‘Ik vraag de jury de opmerking van de verdediging dat dit proces een heksenjacht zou zijn te negeren. Laten we ons onthouden van verdere terzijdes.’ Ze kijkt streng op hem neer vanaf haar verhoging. ‘Wat is uw bezwaar, meneer Gallo?’

‘De aanklager is aan het preken én aan het getuigen!’ zegt hij terwijl Flagler luidruchtig bladzijden omslaat en naar zijn aantekeningen kijkt alsof hij hem niet hoort. ‘Om er nog maar van te zwijgen dat hij dokter Scarpetta continu aanvalt en beledigt.’ Gallo is zo kwaad dat zijn stem beeft. ‘Ze mag haar zinnen niet eens afmaken!’

De vooraanstaande strafpleiter neemt het ridderlijk en welbespraakt voor me op omdat wat ik te zeggen heb, hem deze keer goed van pas komt. Hij zal omslaan als een blad aan een boom wanneer mijn bevindingen in een andere zaak niet in zijn voordeel zijn.

‘Uw bezwaar is genoteerd, meneer Gallo,’ scheidt Annie hem weer af. ‘Meneer Flagler, u kunt verdergaan.’

‘Gun me een paar seconden, edelachtbare,’ zegt hij met een verontschuldigende glimlach. ‘In tegenstelling tot de getuige heb ik niet het geheugen van een computer. Ik moet mijn stukken raadplegen om ervoor te zorgen dat ik niets verkeerd zeg.’

Zoals hij tegen de getuigenbank geleund staand in zijn aantekeningen bladert, komt hij goed voor de dag in zijn roomkleurige pak met blauwsuède schoenen. Hij staat zo dichtbij dat ik de verbenageur van zijn eau de parfum kan ruiken. Hij laat het speciaal maken bij een winkel aan de Champs-Élysées in Parijs. Ik zie het helmteken op zijn joekel van een gouden zegelring.

De stamboom van zijn rijke familie uit Virginia gaat terug tot de Normandische verovering. En ook tot de *Mayflower* en Ellis Island, heb ik hem horen pochen, afhankelijk van wiens ziel hij wil winnen. Hij is op alle mogelijke manieren begunstigd terwijl hij werd klaargestoomd voor een grootse toekomst, en bij elke beweging die hij maakt vang ik een vleug op van zijn citrusachtige luchtje. Hij gaat maar door, en hij zorgt ervoor dat hij in het middelpunt van de belangstelling staat, iets wat hij tot kunst heeft verheven.

‘Dame?’ Flagler haalt de tablet weer uit zijn zak. ‘Kunt u uw aandacht even op de schermen richten? Hebt u deze gezien?’

‘Ja,’ antwoord ik.

‘Neem alstublieft even de tijd om uw geheugen op te frissen.’ Hij vestigt mijn aandacht op beelden die nauwelijks nog iets menselijks hebben.

Op de schermen in de zaal worden foto’s getoond van April Tupelo’s rottende resten, bezet met zeesterren en krioelend van de krabben. Ik kan me de stank die ervanaf slaat goed voorstellen, en ik kan het gonzen van de vliegen bijna horen. Gruwelijkheden als deze komen niet voor in het afgezonderde stukje van de wereld waar April en de beklagde zijn geboren en getogen, zo’n driehonderd kilometer ten zuiden van hier op een stukje land dat omringd wordt door water.

Er wonen nog geen vijfhonderd mensen op het vijftienhalve vierkante kilometer grote barrière-eiland, en er leidt maar één weg naartoe vanaf het vasteland van Virginia. Verder kun je er alleen

varend of vliegend komen. De locatie is ideaal voor diegenen die de kost verdienen met het vangen en verkopen van zeevruchten of met het drijven van hotels en restaurants voor toeristen. Dat Wallops Island zo afgelegen is, maakt het ook ideaal voor een lanceerbasis.

De NASA-faciliteit op Wallops telt vier lanceerplatforms, en er zijn er meer in aanbouw. Degenen die in de omgeving wonen en werken zijn gewend aan het dreunende gebrul van opstijgende raketten. Ze verlichten de hemel boven de Atlantische Oceaan als reusachtige vuurpijlen, zo vaak dat de plaatselijke bevolking er nog amper op let.

Meestal gaat het om ruimtesondes en andere wetenschappelijke instrumenten voor de NASA en particuliere ruimtevaartbedrijven. Vaak zijn het onderzoeksexperimenten en voorraden op weg naar het internationale ruimtestation ISS. Op foto's van April Tupelo's aangespoelde lichaam op het rotsachtige strand kan ik in de verte de hogergelegen lanceerplatforms onderscheiden. Scherp afgetekend tegen de horizon staan bliksemafleiders, watertorens en karakterloze, uit betonblokken opgetrokken gebouwen.

Een raket wijst omhoog vanaf zijn platform als een kolossaal wit krijtje met een geslepen punt en een in zijn neuskegel verborgen satelliet. Voordat ik de zaak-Tupelo overnam, had ik al een vrij goed idee van wat er zich bij NASA-Wallops afspeelt. De afgelopen maanden ben ik meer te weten gekomen, en sommige details zijn verbazend. Ik had niet kunnen raden dat de plaatselijke bewoners vaak degenen zijn die apporteren als een experiment letterlijk in het water valt.

Het kan van alles zijn. Een prototype van een bemanningscapsule met crashtestdummy's erin. Een vliegende auto met ingebouwde drijvers. Een amfibische drone die op een dolfijn lijkt. Een robotvogel die al vliegend spioneert. De schippers die dergelijke curiositeiten opvissen, hebben zelden een idee wat ze naar de kust terugvaren of -slepen. De meesten zijn er ook niet in geïnteresseerd, het boeit ze niet, en de beklagde werd regelmatig ingehuurd voor zulke missies.

Ten tijde van April Tupelo's dood was Gilbert Hooke de vijftwintigjarige eigenaar en kapitein van een twaalf meter lange chartertrawler met de voor de hand liggende naam *Captain Hooke*.

April en hij verzorgden pleziervaarten, vistochten en andere excursies, waaronder ook officiële voor de federale overheid. Op de dag van haar dood hadden ze een weerballon opgehaald die zesendertig kilometer de lucht in was geschoten, naar 'de rand van de ruimte'.

Door een defect was de ballon door de atmosfeer naar beneden geraasd en laat die ochtend voor de kust van Virginia in zee terechtgekomen. Die gebeurtenis zou indirect kunnen hebben bijgedragen aan wat er later die avond gebeurde. Op een scherm recht tegenover de getuigenbank wordt een beeld getoond van een geüniformeerde speciaal agent van de veiligheidsdienst van de NASA. De man is jong en uiterst prettig om naar te kijken.

Hooke en hij gebruiken bootshaken om een leeggelopen, stralend zilverkleurige ballon van tientallen meters lang binnen te halen. De mysterieuze, op opblaasbare drijvers op het water dobberende gondel doet denken aan een glanzende metalen satelliet. Ernaast wordt een beeld van April Tupelo's ontbindende lichaam getoond, verstrikt in zeewier en halfvergane visnetten op een rotsachtige kust die bezaaid ligt met plastic flessen, een verschoten bootkussen en ander zeeafval.

Hooke geeft toe dat hij kwaad was op April. Vlak voor haar dood hadden ze ruzie. In zijn politieverklaring staat dat de speciaal agent van de NASA 'te veel aandacht aan haar besteedde' en dat ze 'erop kicke. Ze moedigde het aan.' In de loop van de avond werd de discussie van het stel steeds verhitter, en te oordelen naar psychologische evaluaties en andere vertrouwelijke stukken die ik heb doorgenomen was hun relatie explosief.

Ze hadden vaak hoog oplopende ruzies. Zij scheen de gewoonte te hebben andere mannen die aandacht voor haar hadden aan te moedigen en in het algemeen voor drama te zorgen. Bose Flagler is de mening toegedaan dat Hooke op de avond van Aprils dood razend van jaloezie was. Terwijl ze ruziënd en bier drinkend in de hitte op de boot zaten, zou hij al bezig zijn geweest de perfecte moord te beramen.

Het belangrijkste was het wegwerken van het lichaam, legt Flagler met de cadans van een evangelist uit. De beklagde moest er zeker van kunnen zijn dat het nooit gevonden zou worden.